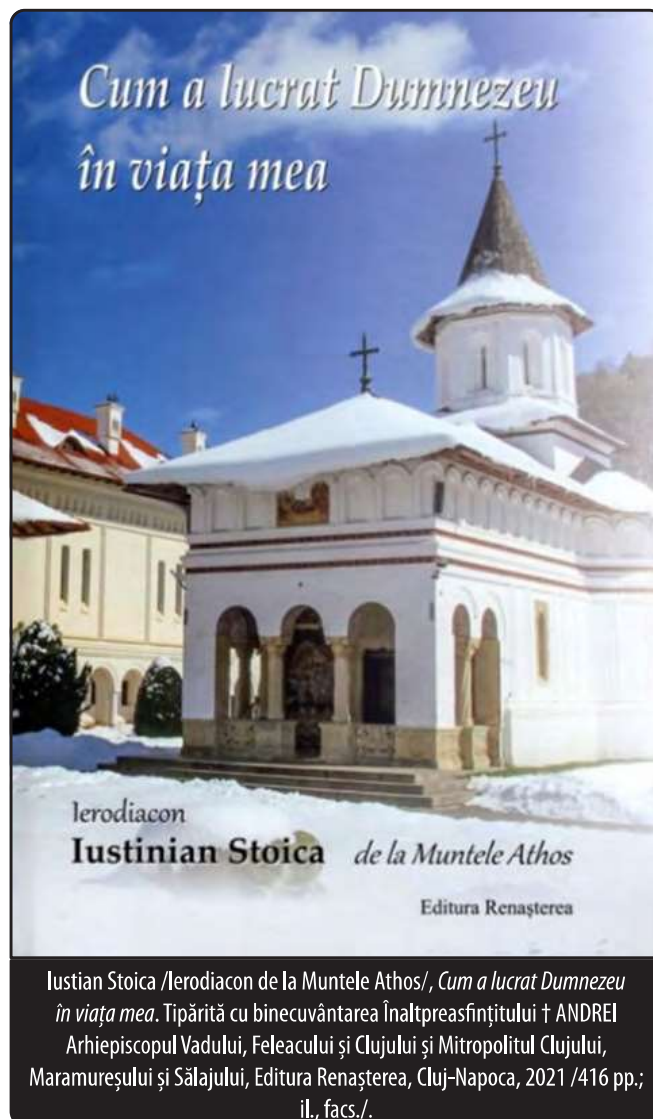

CONSEMĂRI MEMORIALISTICE ÎNTR-O CARTE MONOGRAFICĂ DE SUFLET A UNUI MISIONAR „CĂLUGĂR DE VOCAȚIE“

Volumul semnat de Preacuviosul Părinte Ierodiacon de la Muntele Athos Iustinian Stoica (n. 24 aprilie 1938, într-o așezare din părțile Argeșului, într-o familie de gospodari dăruți tradițiilor strămoșești și vieții creștinești), apărut anul trecut, se înscrie într-o suită aleasă de lucrări cu iz memorialistic și documentar-istorice ce au văzut lumina tiparului în ultimele două-trei decenii; el se distinge, însă, printr-o expunere narativă ce dezvoltă calități ale unui autor cu larg registru scriitoricesc, deopotrivă cu cel al unui istoric documentarist și memorialist prețios – subiect și înfăptuitor de fapte istorice.

Parcurgea sutelor de pagini (să facem precizarea că acestea urmează unui alt semnificativ volum, intitulat *Părinții mei duhovnicești. Mărturii și trăiri*, Doxologia, 2018 /486 pp./) ne relevă viața și lucrarea domnului prin intermediul acestui înăscut misionar și „călugăr de vocație – cum îl numește † Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, în paginile de deschidere a volumului, puse sub titlul *Ierodiaconul Iustinian Stoica, aghioritul nevoitor, harnic și comunicativ* (pp. 5-6), și care apreciază: „Considerăm că lectura acestei cărți va fi de folos pentru cei ce au sufletul atins de aripa duhovniciei și doresc să afle amănunte din experiența unui om ce s-a străduit să trăiască după voia Domnului Hristos” (p. 6.).

Viața Părintelui Iustinian Stoica, cel care a viețuit 32 de ani la *Schitul Românesc Prodromu* de la Muntele Athos (respectiv, 27 de ani cu răspunderea de econom), a fost, în adevăr, o bună parte dedicată misiunii pe care și-a asumat-o de a contribui la reînvierea schitului românesc de la Sfântul Munte „Tăvălugul istoriei din secolul XX: cu cutremurul devastator din 1904, cu

războaiele balcanice, cu cele două războaie mondiale, cu ocuparea României de către stăpânirea comunistă și închiderea granițelor țării timp de 45 de ani, când la Muntele Athos nu au mai putut veni nici ajutoare și nii monahi tineri din țară, Schitului Prodromu împuținându-i-se numărul viețuitorilor la 6 părinți bătrâni și neputincioși, a ajuns într-o așa stare de degradare și sărăcie, încât era amenințat cu desființarea și ocuparea lui de către călugări greci zelotiști din Muntele Athos. Aceștia își oferiseră serviciile lor, să îngrijească de cei 6 părinți bătrâni, să repare Schitul, zelotiștii fiind atrași de părintele lor duhovnicesc, Ieromonahul Arsenie C. (român), cel mai înfocat zelotist din Muntele Athos, viețuitor de mulți ani la Schitul Prodromu.

În această situație am găsit Schitul Prodromu în anii 1979-1982, când ne-am adunat în jurul Părintelui Petroniu Tănase, *trimis providențial de către Părintele Patriarh Justinian Marina*, care în octombrie 1984 a devenit starețul Schitului Prodromu, salvând și înnoind totul” (p. 184).

Structura volumului se derulează într-o expunere de scenariu cinematografic, fiecare capitol

având explicite subtitluri tematice (le vom menționa, în continuare, doar la trei capitole – *Ani grei sub dictatura comunistă* (pp. 19-44), cu segmentele tematice: Asedierea Mănăstirii Slatina și arestarea a doi părinți, Noi acțiuni represive împotriva mănăstirilor, Alungați de la casa lui Dumnezeu, Revenit la casa părintească, Zece luni trăite într-o altă lume, Oropsiții din Bărăgan, Opt ani de slujire la Mănăstirea Curtea de Argeș, Omul lui Dumnezeu în slujba Bisericii și a oamenilor; *Zile și ani cu nădejdi mai bune* (pp. 45-66): Reintrarea în cinul monahal – Închinovierea la Mănăstirea Brâncoveanu, Ascultări împlinite în mănăstire, Participarea la hramul Mănăstirii Sihăstria, Aduceri aminte de părinții Mănăstirii Brâncoveanu, prima călătorie la Muntele Athos, Pășind în grădina Maicii Domnului – Muntele Athos, Gânduri luminoase odrăslite la Muntele Athos, Închinători pe la mănăstiri și schituri, 21 octombrie 1979 – zi de răscruce a vieții mele; apoi: *Frământări obositoare, însă cu rezultate îmbucurătoare* (pp. 67-78), *Greutățile ieșirii din „raiul” comunist* (pp. 79-87), *Închinători la Locurile Sfinte* (pp. 89-93), *Fotografii. Locurile Sfinte din Palestina* (pp. 95-114), *Doamne, împlinească-se voia Ta!* (pp. 115-134), *Începutul restaurărilor la Prodromu* (pp. 135-141), *Momente importante din viața obștei prodromite* (pp. 143-156), *Greutățile vizitării și stabilirii în Muntele Athos* (pp. 157-176), *Atitudini răuvoitoare față de Schitul Românesc Prodromu* (pp. 177-190), *Luptă și jertfă pentru casa lui Dumnezeu* (pp. 191-211, cu segmentele tematice: redobândirea proprietăților din Țară, Doi deputați parlamentari la Schitul Prodromu, O dorință bună neîmplinită, Conferențieri bucureșteni la Prodromu, Parlamentarii români se hotărăsc să ajute Schitul Prodromu, Întâlniri la înalt nivel, Teren minat în fața propunerilor legislative, O nouă rundă de întâlniri la nivel înalt, Sfârșit încununat și binecuvântat de Dumnezeu, Întâlnirea de la Prodromu cu Societatea Civilă, La legi noi, parlamentari noi), *Readucerea din țară, după 97 ani, a manuscriselor schimonahului Irinarh Șișman* (pp. 213-230), *Bucuriile și greutatea vieții merg împreună* (pp. 231-254), *Oameni ai lui Dumnezeu – greci cu inimă bună* (pp. 255-274), *Fotografii. Oameni ai lui Dumnezeu – greci cu inimă bună* (pp. 275-287; primul evocat: „domnul Ioan Papatanasiu, directorul hotelului Olimpia din Salonic, român macedonean din munții Pindului, com. Perivoli, un neînfricat și un luptător tenace, pentru adevăr și dreptate” /p. 255/; de notat, în context, și de menționare Părintelui Zaharia, magazionerul Mănăstirii Lavra, „un părinte mărunțel macedo-vlah, un suflet mare de om” /p. 119/), *Cuvioși români la Muntele Athos* (pp. 289-315), *Cuvioși români din Palestina* (pp. 317-331), *Aduceri aminte despre*

Institutul Teologic din Sibiu (pp. 333-374 /pp. 362-374: fotografii/), *Dorință, voință, cutezanță și credință* (pp. 375-392), *Închinător la Locurile Sfinte* (pp. 393-407), *Mărturisire* (pp. 409-410).

Pentru a ne da seama de importanța lucrării Ierodiaconului Iustinian la Muntele Athos, să menționăm, cu titlu de exemplu, cele consemnate la sosirea sa, la 12 mai 1981, când a adus și o sumă de câteva mii de dolari („Faptul că scoteam din țară: 4.300\$ USA, 104 ii, brodate pe borangic, kilograme de salam de Sibiu, cașcaval afumat și sămburi de nucă, constituia o acțiune de contrabandă, care putea să fie penalizată cu 5-6 ani de închisoare”), peripețiile scoaterii din țară – a plecat cu pașaport – și întreg traiectul de la București la Sfântul Munte, *via Locurile Sfinte*: „În octombrie 1979, când am fost pentru prima dată la Muntele Athos și am vizitat Schitul românesc Prodromu, atât de mult am fost impresionat de starea de ruină în care se afla, încât am zis că fiecare român este îndatorat să facă tot ce este posibil ca schitul să redevină ceea ce a fost mai înainte și ce au dorit *Sfinții săi ctitori, Nifon și Nectarie, o vatră caldă și o candelă permanent aprinsă pentru Țară și Neamul românesc*.”

Lipindu-mi-se de suflet acest gând și rugându-mă lui Dumnezeu să rânduiască El să fiu și eu unul dintre românii care vor contribui la renașterea schitului Prodromu, după doi ani, în martie 1981, am fugit din țară și am ajuns la Schitul Prodromu, unde am rămas definitiv, alăturându-mă părintelui Petroniu Tănase (pe care l-am cunoscut, într-o zi din august 1994, pe când mă aflam, într-un pelerinaj de patru zile, la Sfântul Munte, găzduit fiind și la Schitul Prodromu – n. n.), fostul meu stareț și părinte duhovnicesc de la mănăstirea Slatina, și celorlalți câțiva părinți existenți în acea vreme acolo. Rânduiala lui Dumnezeu a fost ca să mai vină și alți părinți în următorii ani, și pe parcursul a 20-25 ani, în timpul stăreției Părintelui Petroniu Tănase, Schitul Prodromu să devină un așezământ monahal de referință în Muntele Athos” (p. 409); „Biserica mare centrală avea plumbul de pe acoperiș în multe locuri crăpat și pătrundea apa în biserică, pictura era degradată 70-75% și cca. 25-30% tencuieli erau căzute, ferestrele dinspre nord erau putrede și cu ochiuri de geam lipsă, pe unde pătrundeau apa, păsările și frunzele în biserică. La exterior, biserica arăta jalnic, cu tencuielile căzute pe mari suprafețe, și pereții înnegriți. Pridvorul bisericii, închis cu tâmplărie și geamuri, era mult degradat. Corpul de nord al cetății, cu trei nivele, avea acoperișul spart în multe locuri, apa pătrunzând până în beci, ferestrele erau putrede, iar pe balcoane nu se mai putea ieși și sta în siguranță. În corpul de răsărit, prin acoperișul bibliotecii, pătrundea

apa, burdușind tavanul gata să cadă, iar pereții erau înnegriți. Acoperișul de la brutărie era prăbușit și cuprul pentru pâine și prescuri era foarte degradat și plin de igrasie. Celelalte clădiri, respectiv corpul de sud și de vest, fiind construcții mai noi, erau mai puțin degradate” (pp. 118-119).

Expunerile Ierodiaconului Iustinian, faptice – sunt întocmite și pagini de micromonografii ale așezămintelor românești la Muntele Athos, la istoricul Grădinii Maicii Domnului –, cu menționarea a multora dintre semenii cu care a intrat în contact de-a lungul vieții, de

la cei mai înalți ierarhi până la simplii călugări ori mireni, se întretaie „câteva adevăruri istorice”, cu „mărturisiri” și „reflecții mângâietoare”: „Bunule Dumnezeu, slavă și mulțumire Ție pentru toate! Amin!”

Foarte bogat ilustrat – cu fotografii color, cu facsimile de documente și scrisori, cu reproduceri de icoane –, volumul venerabilului Ierodiacon Iustinian Stoica este o prețioasă atestare memorialistică și documentară privind „misiunea” pământească al unui înnăscut român creștin-ortodox cu relevantă lucrare misionară.

Pr. Constantin OLARIU

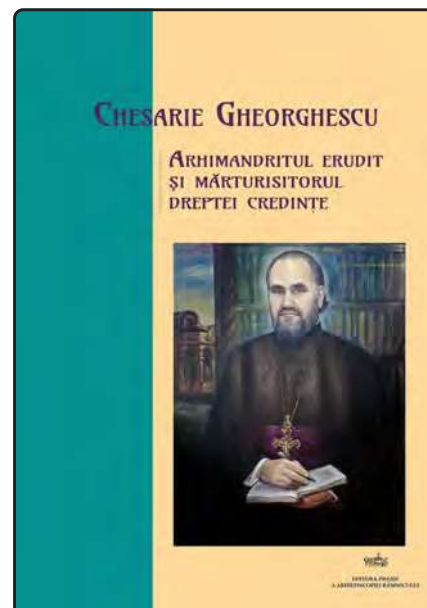
CHESARIE GHEORGHESCU, ARHIMANDRITUL ERUDIT ȘI MĂRTURISITORUL DREPTEI CREDINȚE

Admirația și dragostea pe care apropiații părintelui arhimandrit Chesarie Gheorghescu i le-au purtat, s-au așternut în paginile unui volum omagial, ce a reușit să surprindă deopotrivă crâmpiele din viața acestuia și să omagieze dimensiunea duhovnicească și culturală a unui monah de vocație, a unui reper de verticalitate.

Volumul *Chesarie Gheorghescu, arhimandritul erudit și mărturisitorul dreptei credințe*, apărut cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, la Editura *Praxis*, cuprinde mărturii autentice și inedite din viața unui vrednic mărturisitor al credinței în temnițele comuniste, a unui distins dascăl și director al Seminarului Teologic de la Curtea de Argeș, dar mai ales al părintelui cu suflet candid și delicat care, apropiat sufletește

de cei pe care i-a povățuit pe calea Împărăției Cerurilor, a știut să aleagă și să transmită sfaturile duhovnicești prin cele mai potrivite și frumoase cuvinte.

Distins cărturar, părintele Chesarie Gheorghescu, în perioada în care își împlinea apostolatul la catedră sau în slujirea ca exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureștilor, cu nădejde apostolică, a devenit reazăm multora dintre tinerii seminariști, ori aceluia care, dorind să îmbrățișeze calea monahală, se izbeau de zidul ideologic al unui sistem opresiv. În semn de recunoștință, împlinind îndemnul Sfântului Apostol Pavel - „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (*Evrei XIII, 7*) - ierarhi, stareți și starețe, profesori

de teologie ori apropiați fii duhovnicești, au evocat statura duhovnicească a părintelui arhimandrit Chesarie, privind retrospectiv către momentele de încercare ale vieții sale, dar și către momente de taină, într-un lung șir al elogiilor și evocărilor.

Lucrarea este, așadar, un omagiu adus Părintelui Arhimandrit Chesarie Gheorghescu, reușind să îi descopere erudiția și sobrietatea, bunăvoința pe care o manifesta față de toți cei care îi cereau îndrumarea, dar mai ales noblețea cu care a trecut prin încercările vieții.

„Meritul Părintelui Arhimandrit Chesarie Gheorghescu, și nu poate fi singurul, desigur, rămâne acela de a fi înnodat deopotrivă cu șirul mărturisitorilor din temnițele comuniste și pe acela al slujitorilor